

CARMEN VOINEA-RĂDUCANU

*Binecuvântaște
ne fie dorurile*

Editura For You
București

*Mama mea este în tot ceea ce sunt,
dar mai ales în Binele din mine.*

*Iar eu nu pot scrie nimic fără ea, Înger Luminat
cu reședința permanentă pe umărul meu stâng,
pe acea parte unde Dumnezeu mi-a plămădit
și așezat cu propriile-I mâini inima.*

*În memoria mamei mele, Georgeta Irimia,
singura și unica ființă fără de care viața mea
ar fi fost lipsită de esență și sens,
în numele binecuvântat al dorului.*

PREFAȚĂ

Scriu de când mă știu. Ușor, precum un fluture care își întinde aripile spre binecuvântare solară, sau greu, precum un melc ce știe că fiecare clipă din viață trebuie prețuită și trăită impecabil. Cine scrie cu har știe despre ce vorbesc. Dor clipele în care tăcerea ți se așterne peste degete, oprind foaia albă să respire prin cuvinte. Strălucești precum soarele când primești inspirație. Firul acela verde, ce răzbate prin stânca rece, firul credinței în tine, firul iubirii ce încolțește înlăuntrul tău de fiecare dată când crezi că din cenușa în care te-au transformat suferințele nu a mai rămas nimic. Atunci înțelepciunea lecțiilor la fel de mari ca sufletul tău te strigă pe nume și renaști. Asta mi se întâmplă de ani buni. Asta i s-a întâmplat și lui Carmen Voinea-Răducanu, a cărei primă carte am citit-o pe nerăsuflăte, îndrăgostindu-mă de modul în care a ales să se exprime, neforțându-se să fie la modă, nealegând cuvinte care să șocheze, să zgârie timpanul, să tulbure cu goliciunea lor. Da, nu zâmbi, cititorule, există scriitori care își golesc de viață cărțile, care scot inima din ele.

Carmen Voinea-Răducanu știe că nu este singură în demersul ei, că există în oceanul omenirii insule iubitoare de frumos. Poate neterminate, poate fără putere, poate triste, poate știrbite pe alocuri, poate mai modeste decât se cuvine, dar care știu ce este viața cu adevărat și o pot prețui la adevărata ei valoare. Aceste insule se numesc încă Oamenii...

Scrisul este un act de eliberare existențială, prin care spiritul se descoperă și se mărturisește. Carmen Voinea-Răducanu știe că singurul lucru de care ai nevoie este să știi cine ești și de ce scrii. Când scrii din inimă și-ți asumi autenticitatea se întâmplă minuni. Prima ei carte stă mărturie.

Personal, am stat multă vreme pe câmpul de luptă al presei, cu sabia în mâna dreaptă, stropită din cap până în picioare de sângele cuvintelor mele, tăiate ca să încapă în spațiul tipografic, cu armura ferfeniță din cauza lăncilor prostiei, a superficialității; sastisită de indiferență și înnebunită de durerea pierderii camarazilor mei. Atunci când, deloc întâmplător, pașii mei s-au întâlnit Aici și Acum cu ai lui Carmen Voinea-Răducanu, ea mi-a demonstrat deplin câtă voință se ascunde înlăuntrul ei, cu câtă înverșunare a visat la armonizare, întrucât actul de creație este un act de cunoaștere, de descoperire. Carmen nu a avut nevoie să conjuge verbe, ea știa ce înseamnă Cuvântul, ea știa că a citit de-a lungul vieții nu ca să-și dezvolte vocabularul, ci pentru că doar citind putea avea acces la cuvintele care visau să iasă la lumină ghidate de ea. Carmen știa că a scrie înseamnă să găsești vreme pentru tine însăși și să evoluezi.

Carmen știa că singura regulă ca să reușești să scrii este ca acele cuvinte care te trag de mână să fie adevărate. Ea a simțit vibrația propriilor ei cuvinte și le-a dat voie să se aștearnă. Cuvintele pe care le-a descoperit căutând adânc în ea au ajutat-o să se descopere așa cum este. Unică, inconfundabilă. Experiența interioară este esențială. Nu a scris niciodată altceva decât ceea ce a văzut, ceea ce a auzit, ceea ce au înregistrat simțurile ei, ceea ce a gândit, pentru că nu poți vorbi onest decât la persoana întâi.

Micile neliniști, marile necazuri, măruntele supărări vin și trec, dar te învață dăruirea, curajul, încrederea de a face o schimbare pentru tine. Carmen a ales să fie vulnerabilă. A învățat să

ceară ajutor oferindu-l. Și-a deschis inima, s-a confesat hârtiei și s-a descoperit așa cum nu a făcut-o niciodată! Și-a îmbrățișat defectele la fel cum și-a îmbrățișat calitățile.

Carmen Voinea-Răducanu face parte, la fel ca și mine, dintr-o generație care nu a fost obișnuită să se gândească la emoțiile ei. Una care s-a temut de consecințele expunerii a ceea ce simțea cu adevărat. Am fost educați în ideea că orice emoție este rușinoasă și nu este bine ca altcineva să știe ce ascundem cu adevărat în interiorul nostru. Am fost dresați și obișnuiți cu tăcerea, din motive lesne de înțeles, pentru că societatea acelor vremuri taxa fiecare cuvânt rostit, darmite scris. Pare ciudat să afirm toate acestea acum, când a-ți ridica poalele în cap și a-ți arăta lenjeria intimă unei țări întregi este sportul preferat al cetățenilor acestei țări, dar o fac cu un scop. Știi că societatea promovează modele de succes bazate pe agresivitate, pe mediocritate, pe sex, de aceea demersul lui Carmen Voinea-Răducanu de a scrie povești despre viață pur și simplu mi se pare demn, vertical și curat în haosul care domnește împrejurul nostru. Da! Doar atunci când suntem autentici, când avem încredere în forțele proprii, când apreciem și ne bucurăm de noi înșine, când ne manifestăm creativitatea putem spera la o schimbare reală. Adaptarea presupune evoluție. Evoluția înseamnă a merge pe propria Cale.

Când am citit câteva dintre textele pe care autoarea le-a ales pentru a doua carte, am rămas fără aer. Mi-au răscolit ființa, m-au obligat să aduc la lumină amintiri pe care le credeam îngropate, mi-au așezat o oglindă imensă în față și m-au forțat să mă privesc. Și, sincer, mi-a plăcut ce am văzut acolo, în lumina ei. Am înțeles ce binecuvântată sunt pentru toate experiențele, pentru toate tristețile, întunericul, durerile, loviturile, zgârieturile... De ce? Pentru că acea sămânță de iubire despre care vorbeam la început, acea credință dinlăuntrul meu, ce renaște după

fiecare transformare în cenușă a himei din care m-am născut, mă ridică, mă înalță, mă îndeamnă la zbor.

Personajele create de Carmen sunt vii, le descoperi la tot pasul prin București sau aiurea. Citind, descoperi că ești binecuvântat că nu ai trăit ce au trăit ele. Privind la problemele de astăzi, făcând o comparație, ai sentimentul că este vorba despre lumi paralele. Afirm lucrul acesta pentru că, fără să vreau, ascult zilnic convorbiri ce ar fi trebuit să rămâne secrete. Vorbitul la telefon pe stradă, în autobuz, în metrou a devenit nu o modă, ci un soi de pandemie. Sunt fete care și-au deteriorat o unghiură proaspăt pusă, altele care vor cu tot dinadinsul să distrugă ceea ce alții se străduiesc să construiască, uneori cu eforturi considerabile. Unii bărbați țipă fără motiv, alții dorm în continuare, fără să fie deranjați. Niciunul dintre cei pe care îi văd zilnic nu are probleme reale. Niciunul nu a răbdat cu adevărat de foame. Nu a sorbit din castroane ciobite supă de ghinde, de rădăcini, de muguri de pom, vrejuri de dovleac sau din coji de cartofi. Nu a văzut animale murind de foame în curtea lui, nu și-a dat copiii altor familii de teamă că nu are cu ce să-i crească. Atenție, nu afirm că este o regulă, ci doar că roboții de care mă lovesc zilnic gândesc în alt fel decât oamenii reali, care au probleme reale, nu induse. Noi nu știm ce înseamnă să aștepți să se rupă rochia cuiva ca s-o porți tu. Noi nu știm ce înseamnă să ne moară cineva în brațe doar pentru că visa la libertate. Când spun „noi“, mă gândesc la români în general. Cei care au mai rămas aici, din motive doar de ei știute. M-a impresionat povestea celei care a găsit puterea să lupte pentru iubire în singurul mod cu putință: azvârlind plicul cu bani cu care cel pe care îl iubea a crezut că o poate cumpăra.

M-am îndrăgostit de modul în care Carmen Voinea-Răducanu scrie despre viață. Aproape că-ți vine să întinzi mâinile și să te încălzești la focul cuvintelor ei, în jurul cărui ea spune povești. Fiecare poveste a acestei cărți netezește din asperitățile

pe care nici nu bănuiai că le ai. Rămâi adâncit într-o constantă introspecție și faci o analiză minuțioasă a gândurilor tale. Te vezi la vârsta de 10 ani, la 18, la 30 sau la cea actuală. Înțelegi că oricât de grea e viața acasă, la tine în țară, ea înseamnă ceva. Înțelegi că zorile se ivesc la fereastra ta cu bucurie și că de tine depinde cum le primești.

Carmen Voinea-Răducanu scrie despre grația stângace a puiului ce învață să zboare și știe că aceasta este mult mai bună decât ambiția orătăniilor care se screm să o ia pe urmele rațelor sălbatice. Poate că nicio altă artă nu e mai aproape de sufletul omului precum cea a scrisului, de problemele lui vitale, de jocul de umbre și lumini. Important este să nu uiți că, dacă ai văzut întunericul, ai făcut asta din interiorul luminii, iar dacă vezi lumina, ai văzut-o din afara ei.

Carmen Voinea-Răducanu, îți sunt recunoscătoare că ai ales să exorcizezi hârtia și să scrii, reparând mecanisme depășite de vremuri, care s-au împleticit în mersul lor prin viață! Îți mulțumesc că m-ai învățat să iubesc pâinea caldă, să-mi pun ceainicul la foc și să aștept musafiri din nou cu zâmbetul pe buze și pentru că m-ai făcut să privesc cu alți ochi cometele ră-tăcitoare! Citind cartea ta, m-am îmbătat de dragoste de viață, de poezie, de adevăr! Realitatea personajelor tale presupune o implicare intensă. Mai întâi ești om și abia apoi scriitor, iar tu știi asta cel mai bine, draga mea! Ai fost și ești în permanent contact cu viața, cu durerile ei, cu bucuriile, cu înfrângerile ei. Cred în voință, stăruință și permanentă păstrare a stimei de sine și îți mulțumesc că îmi demonstrezi că nu sunt singura!

Nebănuită cale a ales Cel de Sus să vă umple sufletele cu LUMINĂ, dragi cititori!

Bucurați-vă!

Loreta Popa,
jurnalistă și scriitoare, precum
și autoarea cărții *Scrisori pentru Ema*,
apărută la Editura For You

CUVÂNTUL AUTOAREI

Am scris despre viețile oamenilor în cartea aceasta, într-un joc al oglinzilor și umbrelor pe care am decis să-l pictez pentru că îmi place culoarea pe care viața a presărat-o ca pe o pulbere fină de stele în fiecare existență cu care m-am intersectat. Pentru că mă face să visez poezia fiecărei biografii pe care mi-a răsădit-o în cale soarta, pentru că iubesc ceea ce e așezat în fiecare om începând cu mine însămi: bine și rău deopotrivă. Fără a respecta nicio proporție.

Și-am decis astfel să vă spun toate dorurile mele, povești pentru oameni mari, o mie și una de bucăți de biografii profunde sau triste, vesele sau înțelepte, cu și despre oameni de tot felul. Povești mici pentru oameni mari, cu întâmplări din viețile noastre, existențe obișnuite, exact ca ale voastre, dar niciodată fermecător pictate doar în alb și negru, ci cu siguranță minunat nuanțate, multicolore. Să vorbesc astfel despre lucrurile care ne fac fericiți pe noi, oamenii, sau care ne întristează, să scot în evidență ceea ce ne ajută să fim puternici sau cea unică lacrimă care ne-ar putea devasta.

Și asta mai ales pentru că tot ea, viața, colecționara de suflute, m-a învățat că putem și trebuie să întoarcem pe fiecare parte orice medalie, iar experiențele m-au îmbogățit cu suficiente resurse încât să deslușesc cum arată chiar și chipul ascuns al Lunii, astfel încât să înțeleg că trăirile omenești pot parcurge distanțe incredibile, de la noroi la stele. Iar dacă ai suficientă putere să te detașezi de miezul poveștii, făcând un

pas în afara ei, atunci poți surprinde metafora existenței în cele mai fine tușe. Așa s-au născut povestirile din *Binecuvântate ne fie dorurile* – privind către lecțiile de viață primite cu mintea și inima deschise de la cei cu a căror existență mi-am încrucișat destinul la un moment sau altul al călătoriei mele. Sau urmând firul sinuos al fanteziei, al închipuirilor fantastice cu care m-a înzestrat Bunul. Am ales cele mai sugestive istorii, oglinzi așezate strategic între bine și rău, între defectele și calitățile firii umane, răsfrângându-și umbrele peste ceilalți, înclinând balanța realității de ambele părți într-un balans perfect echilibrat. Sunt experiențe în care ne regăsim fiecare dintre noi, sunt lucruri pe care le trăim cu toții deopotrivă sau pe care le-am întâlnit măcar o dată, așezați între luminile oglinzilor și întunecarea pe care o anunță umbrele. Astfel că frumos și urât, adevăr și minciună, înălțare și decădere, moralitate și imoralitate, iertare și osândă, loialitate și trădare, sinceritate și fățarnicie, dulce și amar, toate s-au răspândit și-au umplut filele din cartea vieții și imaginației mele și am socotit că ar putea fi povăț pentru aceia dintre noi care ar fi dispuși nu numai să rămână pe gânduri în urma unor trăiri experimentate de alții, ci să și schimbe în bine ceva din sine.

Așa cum pentru fiecare cuvânt există un antonim, așa cum, în general, totul în viață are și o parte bună și una mai puțin bună, așa cum există în fiecare dintre noi lumină și umbră, dar și calea de mijloc care ne așază între ele, tot așa am construit poveștile menite să ne fie tuturor linie de demarcație între ceea ce suntem și ceea ce am putea deveni prin schimbarea în bine. Asta dacă vom înțelege printre rândurile despre alte destine că în cromatica sufletului omenesc nu există niciodată o singură nuanță, ci o imensitate de varietăți coloristice.

O carte cu povești pentru cei mari, inspirate din viețile oamenilor pe care i-am cunoscut sau ale căror existențe doar

mi le-am imaginat și derulate pe repede înainte, un alfabet al simțirilor omenești al cărui rol mi l-am imaginat a fi un ajutor întru înțeleptire, un ghid care să ne conducă spre miezul nostru – dacă aflăm în noi înșine determinarea de a privi în viețile altora și de a învăța din ele ceva, proiectând mai apoi această nouă cunoaștere asupra propriei existențe. Toate întâmplările pe care le trăim zi de zi, toate învățămintele la care ajungem seara, când rămânem dezgoliți, când suntem față în față cu propriile conștiințe, fără măști sociale, fără trucuri de autoapărare, fără fețe rigide și imobile menite să ne ascundă vulnerabilitățile, toate ar putea fi adunate în paginile unei cărți, iar cititorii ar trage singuri propriile concluzii. Pentru că nicio experiență trăită pe pielea altuia nu ustură la fel de tare ca cea trăită și simțită până în străfundul sufletului nostru.

Nu vă lăsați păcăliți de umbrele mele, cele în care oricine, dacă ar vrea și ar avea disponibilitatea sufletească necesară, ar putea zări aurora unor experiențe de viață care l-ar putea îmbogați. Nicio umbră nu există în absența soarelui, a Luminei. Cum nu poți despărți marea de pământ, ziua de noapte, tot așa nu poți separa în totalitate binele de rău, lacrima de surâsul care va veni, splendoarea de urât și norocul de fatalitate.

Buni sau mai puțin buni, luminoși sau întunecați, tineri încrezători cu o primăvară nemuritoare în priviri sau maturi astâmpărați cu tâmpile albite de ninsorile tuturor iernilor cărorora le-au zâmbit, toți suntem fii și fiice ale bunului Dumnezeu. Suntem sufletele pe care viața le adună în colecția sa de neprețuit, în universul său unic, cumva paralel cu toate lumile celeste, dar, se pare, în majoritatea lor neînsuflețite. Oameni de toate felurile, fiecare urmându-și destinul, croindu-și anevios sau în tăcere Calea, mergând în liniște sau zgomotos alături unii de alții.

În paginile cărții mele veți regăsi viața noastră, așa cum o știm sau pe care, cu dor, o păstrăm în amintiri, cea care adună

zi după zi în colecția sa toate ființele bunului Dumnezeu, fiecare cu un suflet bine garnisit cu toate sentimentele, unele mai pregnante ca altele, dar la fel de adevărate ca lacrima și surâsul.

Vă las în compania poveștilor mele – ale poveștilor despre noi toți, de altfel –, într-un manifest antiipocrizie care ne-ar ajuta să aflăm cât de frumoși suntem, de fapt, în totala noastră imperfecțiune, cât de buni chiar și atunci când uităm asta, ce minuni se ascund în inimile noastre și cum putem să atingem cea mai importantă realizare dintr-o viață de om: propria noastră cunoaștere și aspirația către ce este mai frumos și mai bun în noi înșine. Pentru că doar de noi depinde întotdeauna ceea ce primează: umbra sau lumina. Dar numai când conștiința noastră va ști să ne fie cu adevărat oglindă chiar și atunci când ne pierdem în umbre, în marea colecție a sufletelor omenești adunate laolaltă de Doamna și Stăpâna noastră absolută, a tuturor: Viața. În numele dorului de noi înșine, de adevăr, de iubire, de trecut, de prietenie, de copilărie, de tinerețe, de frumusețe, de credință, de liniște și, mai ales, în numele dorului de oameni buni și dreți. În numele tuturor dorurilor. Și mai ales în numele dorului de noi înșine.

Vă îmbrățișează cu iubire,
a voastră Carmen Voinea-Răducanu

A lupta pentru o idee

– Nu, oamenii nu sunt toți buni. Nu sunt. Cândva, acest adevăr mi-ar fi descărnat inima. Mi-ar fi lăsat un suflet bolnav în mijlocul sternului, bănuiesc că acolo sălășluiește sufletul, acolo unde simt fiecare dezastru și fiecare durere pe care viața și oamenii mi le-au sădit pe cale în ronduri, șiruri, dreptunghiuri și pătrate frumos amenajate, precum straturile cu flori din grădina unde adastă în poartă Sfântul Petru cu cheile atâr-nate la chimir.

Cei mai mulți dintre voi mă veți combate cu îndârjire, spunându-mi că greșesc – și cât mi-aș dori să mă înșel doar dumnezeiescul meu cuget de ființă umană o știe! Dar eu o să rămân pe poziție și-o să neg cu obstinție că suntem toți buni și că doar unii, nu mulți!, s-au lăsat păcăliți și pervertiți de viața grea, de societatea nedreaptă și așa mai departe cu balivernele – și uite-așa au uitat drumul omeniei.

„Oamenii nu sunt toți buni“ e o lecție pe care mi-a pre-dat-o mai întâi copilăria. De la cruzimea cu care unii copii îi rănesc pe alți copii și până la bucuria cu care alții dintre ei chinuie animale nevinovate. Ori satisfacția și buna știință cu care-și

disperă părinții sau bunicii. Care continuă cu accelerația apăsată la maximum în adolescență, de parcă s-a adunat toată nepăsarea și insolența în anii aceia ai omului în devenire. Ar face orice ca să-și îmbolnăvească de inimă părinții, anulând, atotecunoscători, fiecare lucru pe care aceștia, cu eforturi, îl fac pentru ei. Și sunt răi. Cu ei înșiși, dar și cu alții, ca și când ar simți că se apropie vârsta maturității; însă în realitate nu-și doresc deloc asta, deși se dau a fi maturi, hotărâți, responsabili. Iar la tinerețe continuă să fie răi. Unii. Pentru că așa li se pare lor că sunt mai puternici, că au un atu în fața altora. Ori pentru că au senzația că li se cuvine o halcă mai mare din orice, mai mult decât li se cade celor din jur. Iar ca adulți, la fel. Ba chiar în plus, pentru că tăvălugul vieții deja le-a strivit în cale câte un vis, iar ei nu au apucat să se ridice de la pământ și de-acolo, de jos, unde au rămas una cu țărâna, viața se vede ca un uriaș ticălos pus pe distrus tot ce-i apare în cale. Chiar de nu-i deloc așa. Iar neputințele nasc uneori monștri, țeș în jurul caracterelor slabe o plasă ca aceea de păianjen, dar dintr-un oțel foarte dur, în care salvarea rămâne prizonieră.

– Ți-am ascultat pledoaria, nu o să te combat spunându-ți că nu ai partea ta de dreptate. Pentru că o ai, din nefericire. Dar nu-ți mai aduci aminte de basmele copilăriei, se pare. Binele învinge mereu în fața vicleanului și mult mai experimentatului Rău. Iar dacă oamenii nu se nasc neapărat buni, ei pot deveni astfel, pentru că liberul arbitru e la îndemâna lor, le-a fost dăruit întru mântuire și, să nu râzi, întru smerenie. Că nu e ușor să fii bun, asta vine la pachet cu multe renunțări și chiar umilințe. Cu multă bună-cuviință în fața obrăzniciei, cu multă modestie în fața trufiei, cu toată cumpătarea în fața risipei, cu toată credința în Bine în fața tiraniei Răului. Și mai cred că poate în lumea asta mai veghează și credința că Răul se va plăti undeva, în viața asta trecătoare sau în cea nemuritoare care va să vină pentru fiecare. Oamenii pot alege să fie buni –

asta e mai important ca orice, asta e lecția noastră, cea pe care va trebui să o învățăm aici, pe Pământ, ca să ne întoarcem iar, cândva, în Paradisul de unde Răul ne-a ajutat să fim izgoniți.

Un copil poate alege să fie bun dacă intervine puterea exemplului adulților care-i stau alături și a căror dorință de a-l crește frumos obligatoriu ar trebui să fie mai mare decât nepăsarea lor. La fel și pentru adolescenți, pentru tineri. Totul e ca în preajma lor să se întâmple mai mult bine decât rău.

– Ești naiv. Crezi că Binele e o alegere personală, și nu neapărat o genă care ne-a fost implantată de către Dumnezeu? Sau e câte un pic din toate? Numai că uiți esențialul: pe lume există oameni cu simțul Binelui sever amputat – și din gene, și din alegeri. Aceștia nu-l cunosc, așadar nici nu-l recunosc ca linie directoare în viață. Nici măcar în cea proprie, pentru că ajung să-și facă rău inclusiv lor înșiși, mâncându-și, exact ca scorpionii, coada plină cu venin, otrăvindu-se. Sunt oameni care s-au născut cu o adevărată vocație a Răului, sub o stea întunecată, stinsă, oameni pentru care drumul altora pe calea pierzaniei e un bine personal și aplaudă această reușită pe care și-o doresc și, dacă le stă în putință, dau și ei o mână de ajutor și o duc spre împlinire cu avânt și bucurie, cu toate pânzele sus.

– Oamenii sunt buni, nu insista. Nu mă convingi. Pentru că oamenilor nu le poți nega menirea de a fi buni, orice mi-ai spune, oricâte exemplare dedicate Răului ai fi întâlnit pe drumul vieții tale. Că nu sunt toți așa, asta am admis de la bun început, dar nici nu poți aprecia că proporția de Rău este copleșitoare, că, pusă în balanță dimpreună cu Binele, ar ține talerele la egalitate de șanse câștigătoare. Binele e primordial, e majoritar...

– Eroare! Răul e primordial, el a izgonit omul din Rai.

– Nu, Binele e primordial și nu s-a ivit odată cu omul, ci cu mult înaintea lui, la Facerea Lumii – cea care s-a născut din dragoste, din dorința de bine, de frumos, de lumină. Binele e cel care a stat la baza Creației, Binele e Dumnezeu însuși.

Binele a fost dinainte de izgonire, dinainte de Rai, dinaintea Lumii.

– Dar omul? Cel izgonit din Rai nu era bun. Și nici urmașul lui, Cain supraviețuitorul, nu era bun – era un ucigaș. Omenirea nu s-a născut fără de păcat, pură și bună.

– S-a născut bună, dar a fost ademenită, momită, păcălită de Rău. Iar apoi iertarea lui Dumnezeu prin Fiul Său a fost spălarea ei de păcate. Și a redevenit bună ca la început, ca la nașterea ei din boțul de lut.

– Binele are o singură cale, cea de la care nu se poate abate. De la care a abdicat cu bună știință în fața Răului.

– Binele nu se predă, doar face câțiva pași înapoi, dar nu abandonează Drumul. Se mai oprește să-și tragă sufletul, îi mai lasă Răului răgazul să înțeleagă cine e cel mai puternic: cel care vrea să cucerească drumul destinat altuia sau cel care merge pe propria lui cale? Iar tu uiți mereu că acela care țipă mai tare, cel care se bate cu pumnul în piept și care se agită cel mai mult nu înseamnă și că are dreptate...

Așa vorbesc, din când în când, Visătorul și Cinicul, un fel de Abel și Cain ai zilelor noastre. Și care se recunosc mereu unul în celălalt, se intuiesc și se dibuiesc întotdeauna, chiar și când fiecare stă pitit în cele mai ascunse și negre unghere. Când se regăsesc față în față, se așază între oglinzi și umbre, între lumină și întuneric, și polemizează fără pană și hârtie, scoțând pe rând, când unul, când celălalt, sabia dreptății personale. Fără de care n-ar exista nicio luptă, niciun învingător și niciun perdant. Fără de care n-ar exista niciun vis împlinit și niciun abandon în umilință. Fără de care n-ar exista nicio stea de atins, nicio prăpastie căreia să-i supraviețuim. Fără de care n-ar exista splendida și dumnezeiasca imperfecțiune omenească.